
AB'NİN DOĞAL GAZ ARAYIŞINDA GÜNEY GAZ KORİDORU ÖNE ÇIKIYOR

30.11.2022

Dünya (30 Kasım 2022)

Rusya-Ukrayna Savaşı ile başlayan enerji krizi nedeniyle zor günler geçiren Avrupa ülkelerinin uzun dönemde arz güvenliğini garanti altına almak amacıyla giriştiği kaynak arayışında Güney Gaz Koridoru ön plana çıkıyor.

Rusya'ya çeşitli yaptırımlar uygulayan Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin içinde bulundukları enerji krizi, Avrupa'ya doğal gaz akışı sağlayan Kuzey Akım 1 ve henüz aktif olmayan Kuzey Akım 2 doğal gaz boru hatlarının devreden çıkmasıyla daha da derinleşti.

Doğal gaz ihtiyacını en kısa sürede gidermek için sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ithalatına hız veren Avrupa ülkeleri için Hazar Denizi'ndeki gaz kaynaklarının Avrupa'daki pazarlara ulaştırılması amacıyla inşa edilen Güney Gaz Koridoru'nun kapasitesinin artırılması ise olasılığı en yüksek alternatifler arasında bulunuyor.

Güney Gaz Koridoru'nun "belkemiği" niteliğindeki Azerbaycan gazını Türkiye'ye ve Türkiye üzerinden Avrupa'ya ulaştıran Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı (TANAP) halihazırda 6 milyar metreküpü Türkiye ve 10 milyar metreküpü Avrupa olmak üzere yıllık 16 milyar metreküp gaz taşıyor.

Gürcistan-Türkiye sınırında Posof'tan başlayan TANAP, 20 il, 67 ilçe ve 600 köyden geçerek Yunanistan sınırında Avrupa ülkelerine gaz iletimi yapan Trans Adriyatik Boru Hattı'na (TAP) bağlanıyor.

Kapasitesi 32 milyar metreküpe kadar artırılabilir şekilde tasarlanan TANAP'ta söz konusu artışın gerçekleştirilmesine ilişkin alınan karar doğrultusunda çalışmaların başlaması bekleniyor.

Avrupa'nın Rusya'dan yılda yaklaşık 155 milyar metreküp doğal gaz satın aldığı hesaba katıldığında, kapasite artışının kayda değer bir ikame olacağı öngörülüyor. Güney Gaz Koridoru'nda taşınacak gazın hacminin artırılabilmesi için ise ek rezervlere ve kaynak ülkelere ihtiyaç duyuluyor.

Danışmanlık şirketi Methinks Kıdemli Ortağı John Roberts, Güney Gaz Koridoru'nda kapasite artışı konusunda Avrupa Komisyonunun öncelikle gazın nereden tedarik edileceğini değerlendirmesi gerektiğini söyledi.

Roberts, "Kapasitenin ikiye katlanmasından kasıt ekstra 10 milyar gaz tedariki ise şu an için bilinen tek şey Azerbaycan'ın 2027'ye kadar fazladan 5 milyar metreküp üretim yapabileceği. Bu miktarın

üzerine çıkabileceğine dair bir işaret henüz bulunmuyor" dedi.

Toplam 1,3 trilyon metreküp kanıtlanmış doğal gaz rezervine sahip Azerbaycan'dan Avrupa'ya gönderilen gazın artırılması için ek boru hattı ve kapasite genişletme yatırımlarına ihtiyaç duyuluyor. Bakü'nün doğal gaz üretimini de ciddi seviyede yükseltmesi gerekiyor.

Doğal gazın tedarikinde iki olasılık: Türkmenistan ve Irak

Güney Gaz Koridoru'nun temelde üç bölümden oluştuğuna işaret eden Roberts, ilk iki bölümün yıllık 16 milyar metreküp, son bölümün ise 10 milyar metreküp kapasiteye sahip olduğunu dile getirdi.

Roberts, AB'nin işaret ettiği "kapasitenin iki katına çıkarılması" konusunun birinci kısmın 32 milyar metreküpe, ikinci kısmın ise 20 milyar metreküpe çıkarılacağı şeklinde algılandığını belirtti.

Ancak ilave kapasitenin ne kadar doğal gaza ihtiyaç duyulduğuna bağlı olduğunu ifade eden Roberts, "Eğer miktarı iki katı artırırsanız, gazı tedarik etmek için aklınızda sadece Azerbaycan yok demektir. Azerbaycan'ın da ötesine bakıyorsunuz demek, ki bu da Türkmenistan anlamına geliyor" diye konuştu.

Doğal gazın tedariki konusunda Azerbaycan dışında iki olasılığın bulunduğunu söyleyen Roberts, "Bunlardan ilki ve en bariz olanı Türkmenistan. Çünkü doğal gaz kaynaklarının çokluğu ve konum olarak Azerbaycan'a yakınlığı nedeniyle Türkmenistan gazı çok hızlı bir şekilde sisteme bağlanabilir" dedi. Roberts, ikinci olasılık olarak da Kuzey Irak'ı işaret ederek şöyle konuştu:

"Bu iki unsurda da önemli nokta Avrupa'ya kadar taşınmak zorunda olmamaları. Türkiye'ye kadar girebilirlerse ve Türkiye'nin gaz dengesini iyileştirebilirlerse, yani Türkiye'nin LNG ithalatına ihtiyacını azaltabilirlerse yeter. Böylece, Türkiye daha az enerji ithal eder ve AB için de daha fazla LNG ithalatı imkanı doğar. Kuzey Irak bölgesinin 2 veya 3 yıl içinde Türkiye'nin güneyine belki de 5 milyar metreküp ihracata başlayabileceğine dair bir ihtimal var. Eğer gerçekleşebilse bu gazın Güney Gaz Koridoru'na gitmesine çok da gerek yok, diğer kaynaklardan gelen gazın yerini alır."

Türkiye, AB'nin potansiyel doğal gaz kapısı

Türkiye'nin coğrafi konumunun doğal gaz merkezi olması için büyük avantaj sağladığını vurgulayan Roberts, Güney Gaz Koridoru projesi için de boru hatlarının geçiş güzergahında olan Türkiye'nin kilit öneme sahip olduğunu söyledi.

Türkiye ve Irak'ın doğal gaz konusundaki çalışmaları 1990'lı yılların ortalarından bu yana sürüyor. Proje ile Irak'ta üretilecek doğal gazın bir boru hattıyla Türkiye'ye getirilerek iç tüketimde kullanılması ve uluslararası doğal gaz boru hatları ile Avrupa pazarlarına iletilmesi amaçlanıyor. Ancak bölgedeki gelişmeler ve Irak'ın içinde bulunduğu siyasi ortam projenin hayata geçirilmesini olumsuz etkiliyor.

OPEC'in en büyük petrol üreticisi ülkelerinden olan Irak'ta, ticari bir zemin sağlanamadığı için petrolle birlikte çıkan büyük miktarlardaki doğal gaz yakılmak zorunda kalınıyor. Dünya Bankasının 2022 Küresel Gaz Flaring Takip Raporu'na göre Irak, geçen yıl 18 milyar metreküp gazı yaktı. Bu

miktar yaklaşık olarak Güney Gaz Koridoru'nun planlanan kapasite artışına tekabül ediyor.

Yıllık doğal gaz tüketimi 60 milyar metreküpü bulan Türkiye, enerji arz güvenliğini sağlayabilmek için kaynak ve güzergah çeşitliliğinin yanı sıra altyapı yatırımlarıyla da dikkati çekiyor. Türkiye, mevcut durumda toplamda 7 uluslararası doğal gaz boru hattı, 2'si yüzer depolama ve gazlaştırma ünitesi olmak üzere 4 LNG tesisi ve 2 yer altı doğal gaz depolama tesisiyle güçlü bir altyapıya sahip bulunuyor.

<https://www.dunya.com/ekonomi/abnin-dogal-gaz-arayisinda-guney-gaz-koridoru-one-cikiyor-haberi-675520>

Kaynak/Source: